

Upp- och nersida på NT-sorter – granskning av nya sorter

Nematoder är kostsamma. De kostar skörd, skördeförluster och renhet. Nematodtoleranta sorter är om man ska vara helt ärlig fortfarande också besvärliga. De kostar mer än normala sorter. Och de sänker ribban för högsta möjliga skörd på nematodfri mark. Med nematoderna är det som det är men nematodtoleranta sorter går att förbättra. Inför fröbeställningen i januari görs en rejäl ommöblering bland sorterna i nematodsegmentet. Uppsidan höjs och nersidan minskas. De två första stegen på den vägen heter Alexina KWS och Lombok. Här synar vi sorterna.

Robert Olsson, NBR Nordic Beet Research Foundation

Två nya sorter in

Inför beställningen i januari 2013 erbjuds två nya sorter: Alexina KWS från KWS och Lombok från SESVanderHave.

Alexina KWS är provad under tre år, medan Lombok så här långt bara provats under två år. Frötillgången av Lombok är begränsad. Bakgrunden till att sorten godkändes redan efter två års provning är behovet av att få in nya nematodtoleranta sorter som kombinerar hög avkastningspotential med

god stocklöpningsresistens och en rotform som gör att betan på fabriken kan tvättas så ren att askhalten i massan klarar de av EU uppställda kraven för djurfoder.

1. Sockerskörd på nematod-infekterad mark

Alexina KWS är provad i både svenska och danska försök under åren 2010–2012. Sorten gav högre sockeravkastning än Julietta alla tre åren i både Sverige och Danmark. I medeltal

upp fem procentenheter mot Julietta. Jämför vi med Cactus blir bilden även här positiv. Som medel över åtta svenska försök 2010–2012 med 4 ägg/g jord gav Alexina 700 kg högre sockerskörd än Cactus.

Lombok är ytterligare ett rejält steg upp.

Slutsats: De nya sorterna har gett klart högre skörd än både Julietta och Cactus.

2. Reducering av nematod-förekomsten

Begränsad egen information från 2011–2012. Egna undersökningar från 2010 gav uppförökning som ligger på Julietta-nivå – i varje fall inte bättre. **Slutsats:** Som övriga nematodtoleranta (NT) alternativ.

3. Odlingsegenskaper

- Etableringen för Alexina KWS är på Julietta-nivå och klart långsammare än Cactus. Slutligt plantantal ligger högt men på samtliga provade platser något under Cactus. Lombok är så här långt en

Uppsidan

Uppsidan på en nematodsort måste granskas ur tre aspekter. För de flesta också i den här prioriteringsordningen:

1. Dess förmåga att ge full skörd på nematodinfekterad mark
2. Dess förmåga att hålla nere eller i bästa fall reducera nematodförekomsten under odlingsåret
3. Dess odlingsegenskaper precis som vilken betsort som helst

Nersidan

Nersidan på dagens nematodsorter:

1. Sockeravkastningen på nematodfria delar av fältet ligger betydligt under den som kan uppnås med toppsorter inom normalsortimentet
2. De har ett högre fröpris än normalsortimentet

medelsort vad gäller etablering.

- Alexina hämtar den högre sockerskörden genom sin höga sockerhalt som ligger drygt en halv procentenhet över Cactus och mer än en procentenhet över Julietta. Övrig inre kvalitet i form av blåtal och K+Na är bra. Lombok ligger på normal sockerhaltsnivå och bygger huvudsakligen sin höga sockerskörd på en hög rotskörd.
- Alexina KWS har liksom Julietta sämre stocklöpningsresistens än våra normalsorter. Viss varning för riktigt tidig sådd alltså. Cactus är i detta avseende klart bättre, liksom Lombok.
- Alexina KWS uppvisar mindre angrepp än Cactus av såväl mjöldagg och Ramularia som rost. Lombok är känsligare än Alexina KWS för både mjöldagg och rost.
- Alexina KWS har sämre rotform än både Julietta och Cactus. Renheten hamnade trots det på samma nivå som för Cactus. Lombok har liksom Cactus en utmärkt rotform med en grund rotfåra.

Slutsats: Alexina KWS har högsta sockerhalten bland godkända sorter. Plus för motståndskraft mot bladsvampar. Största minus är svag stocklöpningsresistens. Även minus vad gäller rotform.

Lombok är helt enkelt en Cactus med högre skördepotential. Sorten förenar god stocklöpningsresistens med god rotform.

4. Sockeravkastningspotential utan nematoder

Figur 2 visar att Alexina KWS gett sex procent högre sockerskörd än Julietta men bara marginellt mer än Cactus. Det saknas fortfarande sju procent upp till Rosalindas nivå. Absoluta toppen ligger ytterligare någon procent högre.

Slutsats: Bättre än Julietta men "bara" på samma nivå som Cactus. Det är här vi måste bli bättre.

5. Frökostnad

Slutsats: Det återstår att se för oss alla till januari.

Hur ser det ut inför 2014?

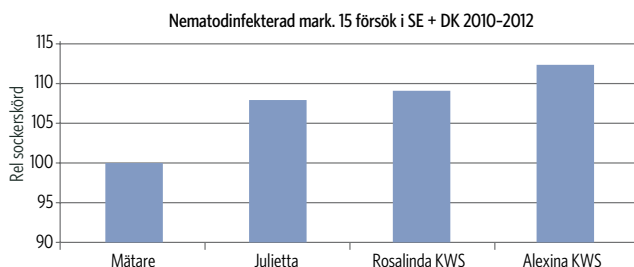
Nematodresistent sorter, alltså sorter som kan reducera nematodpopulationen under betåret, är inte i sikte vare sig på ett eller flera års sikt. Där-

emot provar alla fröföretag aktiva på den svenska marknaden nya nematodtoleranta sorter av samma typ som Cactus och Alexina KWS.

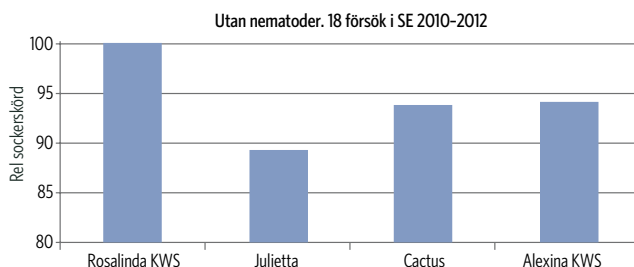
Sortkommittén räknar med att minst en ny lovande sort till kan vara aktuell för godkännande inför 2014 års odling. Mot den bakgrunden tog sortkommittén redan nu beslutet att under hösten 2013 inte erbjuda höstförsäljning av sorterna Alexina KWS och Lombok. Vi tror helt enkelt att det kan finnas ännu bättre sorter tillgängliga inför slutbeställningen i januari 2014.

Räkna med att det förutom Lombok ligger med två nya sorter i nästa års praktiska provning på nematodinfekterad mark.

Mer om provning av sorter på nematodinfekterad mark hittar du på www.nordicbeet.eu

Figur 1. Relativ sockerskörd. Medel av 15 försök i Sverige och Danmark under åren 2010-2012. Genomsnittlig nematodförekomst 7 ägg o larver/g jord. Skördenivå hos mätaren 12,1 ton socker/ha. Mätaren genom åren var 2010 Rasta, 2011 Rasta/Hereford, 2012 SY Muse/Pasteur.

Figur 2. Relativ sockerskörd där 100 är medel av sorterna Rosalinda KWS och Sabrina KWS. Medel av 18 försök i Sverige 2010-2012 utan förekomst av nematoder.